

GEORGE ȘI DORIS

ȘI LA ANUL TOT CU TINE de Bernard Slade. Traducerea: Mircea Bradu • **TEATRUL DE STAT DIN TURDA** • Data reprezentației: 4 februarie 1996 • Regia: Anatol Pânzaru • Scenografia: Gheorghe Matei • Coloana sonoră: Cornel Pop • Distribuția: Nina Antonov (Doris), Gabriel Chirea (George).

Bernard Slade a reușit o variantă mai interesantă decât mult mai cunoscuta **Doi pe un balansoar** de William Gibson, construită pe o structură asemănătoare.

Și la anul tot cu tine este o piesă în tradiția acelei dramaturgii americane interesate de o anume **psihologie epică**, dacă-mi permiteți această invenție terminologică, nu prea aspectuoasă. Dar justă: o psihologie care nu este **dată** și care nu se afirmă redescoperindu-se mereu pe sine, ci care se pune într-un proces de transformare, nu știm dacă neapărat în sensul unei inițieri, în orice caz într-unul al modificărilor de comportament social și mentalitate. Reacțiile dramatice nu sunt niciodată în acord cu informația preexistentă despre personaj, ci cu noul context de relații sociale în care acesta se găsește, trădând de fiecare dată o psihologie „înnoită”, schimbată. Este și cazul lui George și Doris din piesa lui Slade, un bărbat și o femeie care, printr-un concurs de împrejurări, ajung să împartă aceeași cameră de hotel. În urma acestui fapt, cei doi convin să se reîntâlnească anual, în aceeași cameră de hotel, într-o zi stabilită, în ciuda traseelor diferite ale destinului lor în viață. Cuprindem, secvențial, aproape o jumătate de secol de istorie americană, aproximativ echivalentă, în plan politic, cu epoca războiului rece. Comunicarea lor, frântă de ani, dar terapeutică prin natura convenției pe care au stabilit-o împreună, cunoaște o desfășurare nu liniară, ci meandrică, fiecare manifestându-se imprevizibil, de la un moment la altul, în funcție de determinările sociale din viața lor de zi cu zi. Elementul de continuitate este dat de însuși ritualul lor nesmintit și de o anume complicitate pe care cei doi o instituie, transformându-se în duhovnici – unul pentru celălalt.

Trăiesc, astfel, în ziua „magică” a anului, fericirile sau tulburările din viața celuilalt și, în special, pe cele din familiile

lor. Într-unul din ani, George o întâmpină pe Doris, gravidă, cu emoția și tandrețea unui veritabil tată în devenire. Iar Doris suferă, la rândul ei, când unul dintre băieții lui George moare în războiul din Vietnam. Aș spune chiar – căsniciile celor doi sunt într-o complicitate foarte strânsă, de vreme ce perechile lor conjugale îngăduie întâlnirea anuală a lui George și Doris. Relația celor doi este una complementară căsniciilor lor și, fără a insinua în subsidiar cine știe ce sugestie subversivă sau antisocială, enunță, foarte curat, această criză umană: rămâne întotdeauna ceva, poate chiar esențial, în afara comunicării pe care pactul conjugal o presupune între o femeie și un bărbat. Altminteri s-ar fi pus problema: de ce nu se căsătoresc George și Doris? În primul rând căsniciile lor sunt fericite, iar în al doilea rând, însăși complicitatea lor, mărturisitoare și deloc lipsită de agremente erotice, pretinde un sprijin undeva **în afară**. Este motivul pentru care Doris suferă atunci când află de moartea soției lui George – prezență pe care o resimțea ca necesară.

Să ne înțelegem: nu e nostalgia întâlnirii edenice dintre Adam și Eva, după cum nu este nici denunțul lășității sentimentale burgheze și al infidelității conjugale ca năruire morală a omului. Slade nici nu instigă, nici nu condamnă. Recunoaște, însă, fisura ontică în sânul transformărilor umane și o abandonează într-o ipostază dilematică: criza de comunicare vine ori dintr-o insuficiență, provocată de sterilitatea morală a istoriei contemporane, ori dintr-o energie debordantă a comunicării, pentru care vechile instituții morale au devenit prea strâmte...

În această dilemă bine cântărită știe să plaseze spectacolul și regizorul Anatol Pânzaru, construind un discurs coerent și destul de nuanțat. El aduce în scenă doi actori cu experiență ai teatrului din Turda: pe Nina Antonov, actriță, nu mă sfiesc să spun, de cea mai aleasă condiție, și pe Gabriel Chirea. Nina Antonov ilustrează fără cusur evoluțiile și revoluțiile unei psihologii care-și găsește, totuși, mereu un echilibru, dezvăluind avataruri ale aceluiași personaj, de la tinerețe până în pragul vârstei a treia. La fel și Gabriel Chirea, conferind rolului său robustețe, deși, aș spune, o robustețe ce încăleacă de la bun început și tonul rostirii, înțepenit pe o invariabilă uneori supărătoare.

SEBASTIAN-VLAD POPA

UN SPECTACOL TINERESC

NOAPTEA DE FERRAGOSTO de Aldo Nicolaj. Traducerea: Florian Potra • **THEATRUM MUNDI** • Data reprezentației: 24 aprilie 1996 • Regia: Sorana Coroamă Stanca • Scenografia: Nina Brumușilă • Coregrafia: Anatolie Georgescu • Muzica: Dumitru Capoianu • Distribuția: Anca Alecsandra (Pinuccia), Ada Navrot (Mirella), Mariana Dănescu (Elena), Lia Bugnar (Angela), Cristian Moțiu (Bruno), Ion Grosu (Paolo), Ion Bechet (Renato), Vasile Toma (Carlo), Viviana Gherocim (Un clown).

Găzduit de Teatrul Mic, Theatrum Mundi, aflat încă în căutarea unei identități care să corespundă și numelui său, și intențiilor actualului său director, Ion Cocora, a prezentat piesa lui Aldo Nicolaj **Noaptea de Ferragosto**. E vorba, de fapt, de noaptea Sfintei Maria, de la 15 august, a cărei semnificație în Italia este asemănătoare celei a Noptii de Sânziene de la noi, din 24 iunie. O noapte cu conotații simbolice, magice chiar, îmbiind la depășirea limitelor înguste ale cotidianului prin înfăptuirea sau trăirea unor evenimente deosebite. O noapte ce face uneori să explodeze doruri și aspirații multă vreme înăbușite.

Aldo Nicolaj e un autor cunoscut publicului românesc din spectacole ca **Ex, fluturi, fluturi** și altele. În **Noaptea de Ferragosto** (titlu inventat ad-hoc pentru piesa **Furnici**) se remarcă încă o dată interesul dramaturgului pentru punerea în valoare a filonului de umanitate din lumea celor sărmăni. Construcția piesei e caleidoscopică, acțiunea dramatică e cam fărâmițată, legându-se cu greutate pe un fir principal. Poate de aceea personajele au o pondere oarecum egală în desfășurarea acțiunii a cărei eroină este însăși noaptea, noaptea cu lună, care-i cheamă afară din casă pe toți tinerii băntuiți de neliniști, de dorința de împlinire, de „altceva”. Avem de-a face cu un personaj colectiv, o mică așezare umană de la periferia unui mare oraș, aflată în curs de demolare pentru a face loc unor noi construcții, impunătoare. Se leagă și se dezleagă idile, se plâng iubiri pierdute, se înfiripă și se prăbușesc speranțe, renasc altele.

Ceea ce justifică în primul rând interesul Teatrului Mundi pentru piesă este vârsta tânără a personajelor, oferind